

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZİRLİYİ

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ (UNEC)**

FAKÜLTƏ: İQTİSADİYYAT VƏ İDARƏETMƏ

Təsdiq edirəm:

**“İctimai idarəetmə və sosial innovasiyalar”
kafedrasının müdiri, i.f.d., dos. E. Q. Məmmədov**

**«QIYMƏT SİYASƏTİ» FƏNNİ ÜZRƏ
İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI
(S İ L L A B U S)**

FƏNN HAQQINDA MƏLUMAT

Fənnin kodu:	00710
Fənnin növü:	seçmə
Tədris ili:	2025/2026
Fənnin tədris semestri:	Payız
Fənnin tədris forması:	əyani
Tədris dili:	Azərbaycan
Fakültə:	İqtisadiyyat
Qrup:	
Kafedra:	“İctimai idarəetmə və sosial innovasiyalar”
Tədris yükü:	30/30saat
Kredit sayı:	6

MÜƏLLİM HAQQINDA MƏLUMAT

Fənni tədris edən müəllim: baş müəllim Əliyeva Nərgiz Əmiraslan qızı
E-mail ünvan: n.aliyeva@unec.edu.az
İş telefonu: 012 564 67 85
Tələbələr üçün qəbul vaxtları: cümə, saat 12:00 – 13:00, 15.00 – 16.00

FƏNNİN TƏSVİRİ

Qiymət siyasəti ölkədə həyata keçirilən maliyyə və sosial siyasətlə koordinasiya dövlətin, müəssisələrin və əhəlinin mənafeələrinə ciddi təsir göstərir. Ona görə də bu siyasətin elmi-konseptual əsaslarının müəyyən edilməsi, onun işlənilməsi və reallaşdırılmasını səmərəli mexanizmi olmalıdır. “Qiymət siyasəti” fənni məhz qiymətlərin müəyyən edilməsi metodlarının öyrənilməsindən başlayaraq, müəssisələrin qiymət strategiyalarının təhlili, onların istehlakçı davranışı modelləri ilə əlaqələndirilməsi, istehlak malları və istehsal-texniki təminatlı məhsullar bazarında, eləcə də xidmət sferasında qiymətlərin tənzimlənməsi və idarə edilməsi metodologiyasını öyrənir. Bundan əlavə xarici ticarət əlaqələrində bütün tərəflərin mənafeələrinin uçuğu əsasında qiymətlərin müəyyən edilməsi mexanizmi də fənnin predmetinə aiddir.

FƏNNİN MƏQSƏDİ VƏ VƏZİFƏLƏRİ

Fənnin tədrisinin əsas məqsədi bakalavrlara müəssisə və dövlət səviyyəsində həyata keçirilən qiymət siyasətinin işlənilməsinin, reallaşdırılmasının və təkmilləşdirilməsinin əsaslarının öyrədilməsindən ibarətdir. Bu məqsədə nail olunması üçün aşağıdakı vəzifələrin yerinə yetirilməsi qarşıya qoyulmuşdur:

- ✓ Qiymət siyasətinin mahiyyətinin, əsas istiqamətlərinin, strateji və taktiki cəhətlərinin öyrənilməsi;
- ✓ Qiymətlərin müəyyən edilməsi metodlarının və onların tətbiqi qaydalarının öyrənilməsi;
- ✓ Qiymətlərə təsir göstərən amillərin, onlar təsir istiqamətlərinin və dərəcəsinin müəyyən edilməsi;
- ✓ Müəssisələrdə bazar vəziyyətindən asılı olaraq həyata keçirilən qiymət strategiyalarının əlaqələndirilməsi;
- ✓ Müxtəlif bazar strukturlarında müəssisənin qiymət siyasətinin və ona dövlət müdaxiləsi mexanizminin öyrənilməsi;
- ✓ Məhsul və xidmətlər bazarında qiymət siyasətinin əsas istiqamətlərinin və qiymətəmələgəlmə metodlarının öyrənilməsi;

- ✓ Xarici ticarət əlaqələrində dövlətin qiymət siyasətinin fiskal siyasətlə əlaqəli şəkildə öyrənilməsi.

FƏNNİN TƏDRİSİ METODOLOGİYASI

Fənnin tədrisi zamanı tələbələr qiymət siyasəti haqqında nəzəri biliklər və praktiki vərdişlər qaznacaqlar. Tədris prosesi əsasən interaktiv şəkildə həyata keçiriləcəkdir.

FƏNNİN TƏDRİSİNİN NƏTİCƏLƏRİ

Kursun tədrisi başa çatandan və bütün mövzular mənimsəndikdən sonra tələbələr:

BİLMƏLİDİRLƏR:

- Qiymətin iqtisadiyyatda rolunu, qiymətin funksiyalarını və prinsiplərini;
- Mikro və makro səviyyələrdə qiymət siyasətinin strateji və taktiki cəhətlərini;
- Konkret zamanda və məkanda qiymətlərə təsir göstərən başlıca amilləri;
- Tələbin qiymət və gəlirlərə görə elastikliyi müəyyən edən amilləri;
- Qiymətin müəyyənləşdirilməsinin analitik metodlarını (Konjonit təhlil, Qabor-Qrenjer və Van Vestendorp metodları);
- Qiymət strategiyasının növlərini və onların səmərəli tətbiqi şərtlərini;
- Müxtəlif bazar strukturlarında müəssisələrin qiymət siyasətinin əsaslarını.

BACARMALIDIRLAR:

- Qiymətlərin müəyyən edilməsində müvafiq metodların tətbiqini;
- Qiymətlərin səviyyə dəyişmələrinin elmi cəhətdən əsaslandırılmasını;
- Müxtəlif bazar strukturlarında qiymət səviyyəsi və məhsulun istehsal həcmi arasında əlaqələrin müəyyən edilməsini
- İstehlak bazarında qiymətlərin dinamikasını müəyyən edən əsas amillərin aşkar edilməsini;
- Təsnifatı üzrə xidmət növlərinə tariflərin müəyyən edilməsini;
- Müəssisənin qiymət strategiyasından asılı olaraq, qiymətlərə taktiki düzəlişlərin edilməsini;

- Dövlətin qiymət siyasətinə uyğun olaraq, xarici ticarət qiymətlərinin səviyyə və dinamikasının müəyyən edilməsini və təhlilini.

PREREKVİZİTLƏR:

Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənn yoxdur.

FƏNNİN MÜHAZİRƏ MÖVZULARI

Fənnin tədrisi üçün 60 saat (30/30) nəzərdə tutulmuşdur. Hər bir mövzuya 4 auditoriya saati (2 saat müəzərə və 2 saat seminar) ayrılmışdır.

- Mövzu 1. Qiymət və qiymət siyasətinin nəzəri əsasları
 Mövzu 2. Qiymət sistemi və qiymətin tərkibi
 Mövzu 3. Qiymətəmələgəlmənin metodları
 Mövzu 4. Qiymətlərə təsir edən amillər
 Mövzu 5. Qiymət-tələb əlaqəsinin təyin olunmasının informasiya təminatı
 Mövzu 6. Qiymət və əmtəələrin mövqələşdirilməsi
 Mövzu 7. Qiymət strategiyası və taktikası
 Mövzu 8. Seqmentləşdirmə və qiymətlərin differensiallaşdırılması
 Mövzu 9. Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi və idarə edilməsi
 Mövzu 10. Xalis (təkmil) rəqabət və inhisar şəraitində qiymət siyasəti
 Mövzu 11. Oliqopoliya və inhisar rəqabəti şəraitində qiymət siyasəti
 Mövzu 12. İstehlak malları və istehsal-texniki təyinatlı məhsullar bazarında qiymət siyasəti
 Mövzu 13. Xidmət sektorunda qiymət siyasəti.
 Mövzu 14. Rəqəmsal qiymət siyasəti
 Mövzu 15. Xarici iqtisadi əlaqələrdə qiymət siyasəti

MÖVZULARIN MƏZMUNU VƏ TƏDRİS TEMATİK BÖLGÜSÜ

S №	Mövzuların adı	Mövzunun əsas məzmunu	Ədəbiyyat siyahısı
1	Qiymət və qiymət siyasətinin nəzəri əsasları	Qiymətin (tarifin) iqtisadi mahiyyəti. Qiymətəmələgəlmə nəzəriyyəsində əsas yanaşma və ya istiqamətlər. Qiymətin funksiyaları və qiymətqoymanın prinsipləri. Qiymət siyasətinin mahiyyəti, əsas istiqamətləri, strateji və taktiki cəhətləri	X,N.Kazımlı və b. "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2019 .I fəsil ,səh 9-17 İ.Q.Quliyev. "Qiymətin əmələ gəlməsi", metodik vəsait, Bakı 2015 A.D.Çudakov "Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2011 Tomas Neql "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2009

2	Qiymət sistemi və qiymətin tərkibi	<p>Qiymətlər sistemi anlayışı. Qiymət növlərinin təsnifləşdirilməsi</p> <p>Qiymət növləri arasında qarşılıqlı əlaqə və nisbətlər</p> <p>Qiymətin tərkibi, quruluşu və səviyyəsi, onları müəyyən edən amillər.</p>	<p>X,H.Kazımlı və b. "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2019 .I fəsil ,səh 9-17</p> <p>İ.Q.Quliyev. "Qiymətin əmələ gəlməsi", metodik vəsait, Bakı 2015</p> <p>A.D.Çudakov "Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2011</p> <p>Tomas Neql "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2009</p>
3	Qiymətəmələgəlmənin metodları	<p>Qiymətəmələgəlmənin metodlarının təsnifatı. Xərc metodu əsasında qiymətin müəyyən edilməsi.</p> <p>Qiymət səviyyəsi və müəssisələrdə onların seçilməsi meyarları.</p> <p>Marketing prinsipi üzrə qiymətin hesablanması mərhələləri.</p> <p>Qiymətəmələgəlmənin alternativ(bazar) metodları və onların tətbiqi məqaydaları</p>	<p>X,H.Kazımlı və b. "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2019 . IX fəsil</p> <p>İ.Q.Quliyev. "Qiymətin əmələ gəlməsi", metodik vəsait, Bakı 2015</p> <p>A.D.Çudakov "Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2011</p> <p>Tomas Neql "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2009</p>
4	Qiymətlərə təsir göstərən amillər	<p>Qiymətlərə təsir edən daxili və xarici amillər.</p> <p>Qiymətəmələgəlmə prosesinə xərc və gəlir amillərinin təsiri.</p> <p>Satış həcmində zərərsizlik nöqtəsi.</p> <p>Qiymət və vergilərin qarşılıqlı əlaqəsi.</p> <p>Tələbin qiymət və gəlirə görə elastikliyin müəyyən edilməsi.</p>	<p>X,H.Kazımlı və b. "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2019 . IX fəsil</p> <p>İ.Q.Quliyev. "Qiymətin əmələ gəlməsi", metodik vəsait, Bakı 2015</p> <p>A.D.Çudakov "Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2011</p> <p>Tomas Neql "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2009</p>
5	Qiymət-tələb əlaqəsinin təyin olunmasının informasiya təminatı	<p>Qiymət-tələb nisbətlərinin müəyyənləşdirilməsi üzrə informasiya mənbələrinin təsnifatı</p> <p>Qiymətin müəyyənləşdirilməsində və test edilməsində istifadə edilən analitik metodlar:</p> <p>Konjonit təhlil</p> <p>Qabor-Qrenjer metodu</p> <p>Van Vestendorp metodu</p>	<p>X,H.Kazımlı və b. "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2019 . IX fəsil</p> <p>İ.Q.Quliyev. "Qiymətin əmələ gəlməsi", metodik vəsait, Bakı 2015</p> <p>A.D.Çudakov "Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2011</p> <p>Tomas Neql "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2009</p>

6	Qiymət və əmtəələrin mövqeləşdirilməsi	<p>Qiymət və yerləşdirmə münasibətləri. Potensial qiymət mövqeləri. İstehlakçı baxımından qiymət və qiymətin davranış təsirləri. Stimul-orqanizm-cavab prosesi. İstehlakçıların niyə aldığını izah edən model.</p> <p>Marketinqdə istehlakçıların qiymət cavablarını izah etmək üçün istifadə edilən nəzəriyyələr.</p> <p>Qiymət imici. Qiymət həssaslığı. Ədalətli qiymət. Qiymət ekspertizası</p>	<p>X,H.Kazımlı və b. "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2019 . IX fəsil</p> <p>İ.Q.Quliyev. "Qiymətin əmələ gəlməsi", metodik vəsait, Bakı 2015</p> <p>A.D.Çudakov "Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2011</p> <p>Tomas Neql "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2009</p>
7	Qiymət strategiyası və taktikası	<p>Qiymət strategiyasının mahiyyəti və işlənilməsi mərhələləri. Qiymət strategiyasının növləri.</p> <p>Yeni məhsula qiymət qoyma strategiyası.</p> <p>Çeşidli məhsullara qiymət qoyma strategiyası.</p> <p>Bazara daxil olma strategiyaları. Səbət (menyu) qiymət strategiyaları.</p> <p>Prestij qiymət siyasəti və s.</p> <p>Qiymət taktikası və ya qiymətlərə düzəlişlərin edilməsi variantları.</p>	<p>X,H.Kazımlı və b. "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2019 . IX fəsil</p> <p>İ.Q.Quliyev. "Qiymətin əmələ gəlməsi", metodik vəsait, Bakı 2015</p> <p>A.D.Çudakov "Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2011</p> <p>Tomas Neql "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2009</p>
8	Səgmentləşdirmə və qiymətlərin differensiallaşdırılması	<p>Müxtəlif bazar səgmentlərində qiymətlərin müəyyən edilməsi xüsusiyyətləri.</p> <p>Qiymətlərin differensiallaşdırılması. Qiymət ayrı-seçkiliyinin mahiyyəti və növləri. Qiymət ayrı-seçkiliyindən istifadənin məqsədləri</p> <p>Məhsulun zənginləşdirilməsi xüsusiyyətləri. Məhsulun dəyərinin azalmasını şərtləndirən amillər</p>	<p>X,H.Kazımlı və b. "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2019 . IX fəsil</p> <p>İ.Q.Quliyev. "Qiymətin əmələ gəlməsi", metodik vəsait, Bakı 2015</p> <p>A.D.Çudakov "Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2011</p> <p>Tomas Neql "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2009</p>
9	Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi və idarə edilməsi	<p>Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin mahiyyəti və zəruriliyi.</p> <p>Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin obyektləri və formaları.</p> <p>Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin metodları.</p> <p>Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin beynəlxalq təcrübəsi</p> <p>Qiymətlərin idarə edilməsi və onun təşkilatı quruluşu.</p>	<p>X,H.Kazımlı və b. "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2019 . IX fəsil</p> <p>İ.Q.Quliyev. "Qiymətin əmələ gəlməsi", metodik vəsait, Bakı 2015</p> <p>A.D.Çudakov "Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2011</p> <p>Tomas Neql "Qiymətin əmələ gəlməsi" Bakı 2009</p>

10	Xalis(təkmil) rəqabət və inhisar şəraitində qiymət siyasəti	Xalis (təkmil) rəqabət bazarının səciyyəvi xüsusiyyətləri. Xalis rəqabət şəraitində qiymətlərin formalaşması mexanizmi. Təbii inhisarlara qarşı dövlətin qiymət siyasətinin əsas variantları. Qiymət ayrı-seçkiliyi, onun sosial-iqtisadi səmərəsi və mənfi rəsirləri	X,H.Kazımlı və b.“Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2019 . IX fəsil İ.Q.Quliyev.”Qiymətin əmələ gəlməsi”, metodik vəsait, Bakı 2015 A.D.Çudakov “Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2011 Tomas Neql “Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2009
11	Oliqopoliya və inhisar rəqabəti şəraitində qiymət siyasəti	Oliqopolistik bazarın ümumi səciyyəvi. Oliqopolistik qiymətəmələgəlmənin əsas müddəaları. Oliqopoliya bazarının tarazlığının miqdar və qiymət modelləri .Kvaziinhisar şəraitində qiymət liderliyi. İnhisar eəqabət bazarının səciyyəvi xüsusiyyətləri. İnhisar rəqabəti şəraitində müəssisənin qiymət strategiyası.	X,H.Kazımlı və b.“Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2019 . IX fəsil İ.Q.Quliyev.”Qiymətin əmələ gəlməsi”, metodik vəsait, Bakı 2015 A.D.Çudakov “Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2011 Tomas Neql “Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2009
12	İstehlak malları və istehsal - texniki təyinatlı məhsullar bazarında qiymət siyasəti	Qiymətqoyma nöqtəyi-nəzərindən istehlak bazarının strukturu və istehlak mallarının təsnifatı. İstehlak mallarının alınması motivləri və onların qiymətlərə təsiri. İstehlak mallarına qiymətin əmələ gəlməsi metodları. İstehsal-texniki təyinatlı məhsullar bazarının əsas xüsusiyyətləri. İstehsal texniki təyinatlı məhsullara qiymətqoyma modeli. Tender(hərrac) çərçivəsində istehsal-texniki təyinatlı məhsullara qiymətin əmələ gəlməsi	X,H.Kazımlı və b.“Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2019 . IX fəsil İ.Q.Quliyev.”Qiymətin əmələ gəlməsi”, metodik vəsait, Bakı 2015 A.D.Çudakov “Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2011 Tomas Neql “Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2009
13	Xidmət sektorunda qiymət siyasəti.	Xidmətlərə qiymətqoymanın ümumi əsasları. Xidmətlərin qiymətləndirilməsi məqsədləri. Xidmətlərə qiymətqoyuma strategiyası. İstehlakçının xidmətlərin dəyəri ilə bağlı qərarları.	X,H.Kazımlı və b.“Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2019 . IX fəsil İ.Q.Quliyev.”Qiymətin əmələ gəlməsi”, metodik vəsait, Bakı 2015

		Xidmətlərdən gələn gəlirlərin idarə edilməsi	A.D.Çudakov “Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2011. Tomas Neql “Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2009
14	Rəqəmsal qiymət siyasəti	Rəqəmsal qiymət siyasəti və onun əhatə dairəsi Qiymətlərin azalmasını şərtləndirən amillər. .Rəqəmsal qiymət alətləri və onlardan istifadə üsulları	Hermann Simon, Martin Fassnacht-Price Management (2019) X,H.Kazımlı və b.“Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2019 . IX fəsil İ.Q.Quliyev.”Qiymətin əmələ gəlməsi”, metodik vəsait, Bakı 2015 A.D.Çudakov “Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2011. Tomas Neql “Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2009
15	Xarici iqtisadi əlaqələrdə qiymət siyasəti	Beynəlxalq qiymətəmələgəlmədə trendlər Beynəlxalq ticarətdə qiymətlərə təsir edən amillər Xarici ticarət qiymətlərinin müəyyən edilməsi metodları Xarici iqtisadi əlaqələrdə tətbiq edilən alternativ qiymət strategiyaları	X,H.Kazımlı və b.“Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2019 . IX fəsil İ.Q.Quliyev.”Qiymətin əmələ gəlməsi”, metodik vəsait, Bakı 2015 A.D.Çudakov “Qiymətlər və qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2011. Tomas Neql “Qiymətin əmələ gəlməsi” Bakı 2009
YEKUN İMTAHAN			

FƏNNİN MÜHAZİRƏ MƏTNLƏRİ

Fənn üzrə bütün müəhazirə mətnləri, təqdimatlar, müzakirə sualları və tapşırıqlar elektron formatda Universitetin saytında “Virtual universitet” bölməsində (www.unec.edu.az), müəllimin şəxsi kabinetində yerləşdirilmişdir.

SEMİNAR-MƏŞĞƏLƏLƏR: HAZIRLIQ VƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ

Seminarlar frontal sorgu, yazılı tapşırıqlar, tələbələrin hazırladıqları prezentasiyalar üzrə keçirilir. Seminar dərslərində bal yazılacaq. Seminar-məşğələ dərslərində tələbə öz fikirlərini məntiqi ardıcılıqla ifadə və izah etməyi, habelə arqumentlərlə əsaslandırmağı bacarmalıdır. Buna nail olmaq üçün tələbə:

- 1) Seminar məşğələsinin hər bir mövzusu üzrə müzakirəyə çıxarılan suallarla diqqətlə tanış olmalı;
- 2) Müvafiq müəhazirə materiallarını diqqətlə öyrənməli;
- 3) Mövzu üzrə tövsiyə edilən ədəbiyyatı oxumalı və öyrənməli;

4) Seminar məşğələsində müzakirəyə çıxarılan hər bir sual üzrə qısa çıxış hazırlamalı;

5) Mövzu üzrə verilən praktik tapşırıqlar və məsələləri yerinə yetirməklə praktik bacarıqlara yiyələnmişdir.

UNEC-də təhsilalanların cari və aralıq qiymətləndirilməsi

QAYDALARI

Əyani təhsilalma forması üzrə

UNEC-də bakalavriat və magistratura səviyyələrində təhsilin bütün illəri üzrə fənlərin attestasiyası hər biri 50 bal formalaşdıran cari və aralıq qiymətləndirmə (toplam 100 bal) əsasında həyata keçirilir. Cari qiymətləndirmə bakalavr və magistrantların bilik və bacarıqlarının semestr ərzində qiymətləndirilməsi, aralıq qiymətləndirmə isə imtahan sessiyası zamanı həyata keçirilən qiymətləndirmədir.

Cari qiymətləndirmə üzrə 50 bal bakalavr və magistrantların semestr ərzində topladıqları *aktivlik və ara qiymətləndirmə* ballarının cəmlənməsi ilə formalaşır. Aktivlik balı hər bir fənn üzrə semestr ərzində maksimal 20 bal ola bilər və bu bal fənlərin tədris növünə uyğun olaraq aşağıdakı qaydada formalaşır:

- tədrisi mühazirə və seminar dərsləri ilə həyata keçirilən fənlərdə seminar dərslərində alınan ballar əsasında;

- tədrisi mühazirə, laboratoriya və seminar dərsləri ilə həyata keçirilən fənlərdə laboratoriya işləri yerinə yetirilməsinə görə və seminar dərslərində alınan ballar əsasında;

- tədrisi mühazirə və laboratoriya dərsləri ilə həyata keçirilən fənlərdə laboratoriya işlərinin yerinə yetirilməsi əsasında;

- tədrisi yalnız mühazirə dərsləri ilə həyata keçirilən fənlərdə semestr layihələrinin yerinə yetirilməsi (MBA proqramında dərs zamanı qiymətləndirmə) əsasında;

- qabiliyyət tələb edən fənlərdə fərdi işlərin yerinə yetirilməsi ilə bağlı praktik məşğələ müddətindəki fəaliyyət əsasında.

Hər semestrin əvvəlində bakalavr və magistrantlara təqdim edilən sillabuslarda hər bir fənn üzrə aktivlik balının necə formalaşması qaydası göstərilir. Seminar dərslərində və praktik məşğələlərdə qiymətləndirmə 10 ballıq şkala əsasında həyata keçirilir və həmin ballar EDUMAN sistemində aşağıdakı nisbətlərdə hesaba alınır:

- 10 bal = 5 bal
- 9 bal = 4,5 bal
- 8 bal = 4 bal
- 7 bal = 3,5 bal
- 6 bal = 3 bal
- 5 bal = 2,5 bal
- 4 bal = 2 bal
- 3 bal = 1,5 bal

- 2 bal = 1 bal
- 1 bal = 0,5 bal

Qeyd: fənnin tədris növü mühazirə, seminar və laboratoriya olduğu zaman seminar dərsi üzrə bal nisbəti EDUMAN sistemində 10 bal = 2,5 bal nisbətinə uyğun hesaba alınır:

Seminar dərslərində (qabiliyyət tələb edən fənlər istisna olmaqla) alınan ballar əsasında formalaşan yekun aktivlik balı aşağıdakı düsturla müəyyən edilir:

$$B = (((b_1+b_2+b_3+...+b_n)/s)*m)/10$$

Burada,

- B - yekun aktivlik balı;
- b - seminar dərslərində alınan müxtəlif ballar;
- s - semestr ərzində verilən cavabların sayı;
- m - aktivlik balına ayrılan maksimal bal;
- 10 - bir seminar dərslərində toplanan maksimal baldır.

Bakalavr və magistrantlar semestr ərzində cəmi 4 dəfə, hər dəfə isə 10 bal aldığı halda maksimal aktivlik balını - 20 balı toplamış olur. Bu halda nəticə sistemdə $((10+10+10+10)/4) * 20)/10 = 20$ olaraq hesaba alınır.

Maksimal bal toplaya bilməyənlər isə istədiyi halda 5-ci, 6-cı, 7-ci və s. dəfə cavab verməklə aktivlik balı toplaya bilərlər. Bu zaman müəllim ilkin olaraq həmin qrupda ümumilikdə 4 dəfə cavab verməyənlərdən başlamaqla növbəlilik prinsipi əsasında bakalavr və ya magistrantların cavab verməsi üçün imkan yaradır.

Bakalavr və magistrantlar semestr ərzində seminar dərslərində 4 dəfədən az cavab verdiyi halda çatışmayan cavab sayı sistem tərəfindən "0" bal olmaqla nəzərə alınır. Məsələn, əgər hər hansı təhsilalan bir fənn üzrə semestr ərzində cəmi 2 dəfə seminar dərslərində cavab verib və hər dəfə 10 bal aldığı halda onun yekun aktivlik balı hesablanan zaman həmin təhsilalanın nəticəsi $((10+10+0+0)/4)*20)/10$ kimi hesablanır. Seminar dərslərində ümumiyyətlə balı olmayan tələbənin aktivlik balı isə "0" bal hesab edilir.

Semestr ərzində təhsilalanların hər bir fənn üzrə topladığı nəticə tam olmadığı halda semestrin sonunda sistem tərəfindən adi riyazi qaydada həmin nəticələr yuvarlaqlaşdırılır (məs. 6,5 bal – 7 bal kimi nəzərə alınır).

Aktivlik balının - laboratoriya işlərinin yerinə yetirilməsi əsasında formalaşması Əlavə 1-də, semestr layihəsinin yerinə yetirilməsi əsasında formalaşması isə bakalavriat səviyyəsi üzrə Əlavə 2-də, magistratura səviyyəsi üzrə isə (MBA proqramı istisna olmaqla) Əlavə 3-də müəyyən edilmiş qaydada təmin edilir.

- Qabiliyyət tələb edən fənlər üzrə bakalavrların aktivlik balı onların praktik məşğələlər zamanı fərdi iş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi ilə bağlı fəaliyyəti əsasında kumulyativ formalaşır. Magistrantların aktivlik balı isə onların yerinə yetirdikləri layihənin qiymətləndirilməsi əsasında təmin olunur.

Ara qiymətləndirmə - hər bir fənn üzrə semestr ərzində maksimal 30 bal formalaşdıran və ilk 7 tədris həftəsi ərzində keçilmiş mövzular üzrə (7-ci həftə də daxil olmaqla) aparılan qiymətləndirmədir. Ara qiymətləndirmə mərkəzləşdirilmiş qaydada test və ya yazılı üsulda 8-ci və 9-cu tədris həftələri ərzində keçirilir və təhsilalanlara həmin dövrə qədər mühazirəsi tamamlanmayan mövzu üzrə test və ya

yazılı cavablandırılan sual təqdim edilmir. Fənlər üzrə (alt qrup fənləri də daxil olmaqla) ara qiymətləndirmə tədris prosesi dayandırılmadan bakalavriat səviyyəsində əks dərs növbələrində, magistratura səviyyəsində isə cədvəl üzrə dərs olmayan günlərdə, zərurət yarandığı halda isə şənbə günlərində keçirilir. Şənbə günləri ara qiymətləndirmə ilə əlaqədar əmək fəaliyyəti göstərən əməkdaşlara onların istəklərinə uyğun olaraq ara qiymətləndirmənin keçirildiyi təqvim ayı ərzində əlavə istirahət günü - “əvəzgün” verilir.

Ara qiymətləndirmənin cədvəli bir fənn - bir gün prinsipinə əsaslanmaqla ardıcıl günlər üzrə tərtib olunur və 6-cı tədris həftəsinin sonuna qədər UNEC-in saytında elan edilir.

Test üsulunda keçirilən ara qiymətləndirmə zamanı hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 30 test təqdim olunur. Testlərin hər biri 1 balla qiymətləndirilir və səhv cavablandırılmış testlər düz cavablara təsir etmir. Yazılı üsulunda keçirilən ara qiymətləndirmə zamanı isə hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 3 sual təqdim olunur. Bu qiymətləndirmə zamanı hər bir təhsilalana fənlərin xüsusiyyəti nəzərə alınmaqla müxtəlif vaxt müddətləri verilir. Bu vaxt müddətləri UNEC Elmi Şurasının qərarı ilə müəyyən edilir.

Ara qiymətləndirmə üzrə üzrlü imtahanları (habelə olduğu halda texniki problem yaranmış imtahanlar) 11-ci tədris həftəsi ərzində eyni qaydada ardıcıl günlərdə keçirilir.

Qabiliyyət tələb edən fənlər üzrə ara qiymətləndirmə semestr ərzində yerinə yetirilən və hər biri 5 bal üzərindən qiymətləndirilən 6 fərdi işin (hər ay ərzində 2 iş olmaqla) qiymətləndirilməsi əsasında təmin olunur.

Fənlər üzrə ara qiymətləndirmə onların tədrisi formasından (əyani, hibrid və ya online) asılı olmayaraq universitetin imtahan zallarında və ya bu məqsədlə müəyyən edilən auditoriyalarda test, qarışıq və ya yazılı üsullardan birinin istifadə edilməsi ilə keçirilir. Bu qiymətləndirmə üzrə nəticələr kağız formasında arxivləşdirilmir.

Bakalavriat və magistratura səviyyələri üzrə təhsilalanlara 75%-lik davamiyyət limiti tətbiq edilir. Fənn üzrə bu həddi aşanlar həmin fənn üzrə aralıq qiymətləndirməyə (sessiya imtahanına) buraxılmır. Davamiyyət limitini aşmayan əyani təhsilalanlar üçün həmin fənn üzrə davamiyyətə görə bal verilmir. Qiyabi təhsilalma forması üzrə isə davamiyyət səviyyəsindən asılı olaraq maksimum 10 bal verilir.

Aralıq qiymətləndirmə - test, yazılı, qarışıq, şifahi və ya qabiliyyət imtahanı üsullarından biri ilə hər semestrin sonunda keçirilən sessiya imtahanıdır. Bu imtahanlarda təhsilalanların qiymətləndirilməsi 50 bal üzərindən hər bir imtahan üsulu üzrə müəyyən edilən qaydada həyata keçirilir.

Aralıq qiymətləndirmə semestr ərzində keçilmiş bütün mövzular üzrə tərtib edilən testlər, yazılı və ya şifahi imtahan sualları (qabiliyyət tələb edən fənlər istisna olmaqla) əsasında həyata keçirilir. Bu qiymətləndirmənin cədvəli imtahanlar arasında minimum 2 gün fasilə verilməklə tərtib olunur. İmtahan cədvəli 13-cü tədris həftəsində UNEC-in saytında elan edilir.

Test üsulunda keçirilən aralıq qiymətləndirmə zamanı hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 50 test təqdim olunur. Testlərin hər biri 1 balla qiymətləndirilir və səhv cavablandırılmış testlər düz cavablara təsir etmir. Yazılı üsulunda (qabiliyyət tələb

edən fənlər istisna olmaqla) keçirilən aralıq qiymətləndirmə zamanı isə hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 5 sual təqdim olunur. Bu qiymətləndirmə zamanı hər bir təhsilalana fənlərin xüsusiyyəti nəzərə alınmaqla müxtəlif vaxt müddətləri verilir. Bu vaxt müddətləri UNEC Elmi Şurasının qərarı ilə müəyyən edilir.

Aralıq qiymətləndirmə üzrə üzrlü imtahanları (texniki problem yaranmış imtahanlar da daxil olmaqla) sessiya bitdikdən sonra eyni qaydada ardıcıl günlər ərzində keçirilir.

Fənlərin tədrisi formasından (əyani, hibrid və ya online) asılı olmayaraq bütün imtahanlar universitetin imtahan zallarında və ya bu məqsədlə müəyyən edilən auditoriyalarda test, qarışıq, yazılı, şifahi və ya qabiliyyət imtahanı üsullarından birinin istifadə edilməsi ilə keçirilir. Bu qiymətləndirmə üzrə nəticələr kağız formasında arxivləşdirilir.

Tədris növlərinə müvafiq olaraq fənlər üzrə *cari və aralıq qiymətləndirmə* aşağıdakı qaydada və bal nisbətində həyata keçirilir:

- Tədrisi mühazirə və seminar dərslərindən ibarət olmaqla həyata keçirilən fənlərdə cari qiymətləndirmə üzrə 50 balın 20 balı aktivlik balı hesabına (10 bal = 5 bal nisbətində seminar dərslərində toplanan bal), 30 balı isə ara qiymətləndirmə əsasında təmin edilir. Aralıq qiymətləndirmə üzrə 50 bal - test və ya yazılı üsulda keçirilən sessiya imtahanı əsasında formalaşır;

- Tədrisi mühazirə, seminar və laboratoriya dərslərindən ibarət olmaqla həyata keçirilən fənlərdə cari qiymətləndirmə üzrə 50 balın 10 balı aktivlik balı hesabına (10 bal = 2,5 bal nisbətində seminar dərslərində toplanan bal), 10 balı Əlavə 1-də müəyyən edilmiş qaydada laboratoriya işlərinin yerinə yetirilməsi hesabına, 30 balı isə ara qiymətləndirmə əsasında təmin edilir. Aralıq qiymətləndirmə üzrə 50 bal - test və ya yazılı üsulda keçirilən sessiya imtahanı əsasında formalaşdırılır;

- Tədrisi mühazirə və laboratoriya dərslərindən ibarət olmaqla həyata keçirilən fənlərdə cari qiymətləndirmə üzrə 50 balın 20 balı Əlavə 1-də müəyyən edilmiş qaydada laboratoriya işlərinin yerinə yetirilməsi hesabına, 30 balı isə ara qiymətləndirmə əsasında təmin edilir. Aralıq qiymətləndirmə üzrə 50 bal - test və ya yazılı üsulda keçirilən sessiya imtahanı əsasında formalaşdırılır.

- Türk dünyası iqtisad fakültəsində cari qiymətləndirmə üzrə 50 balın 20 balı Əlavə 2-də müəyyən edilən qaydada yerinə yetirilən 1 layihənin qiymətləndirilməsi, 30 balı isə test və ya yazılı üsulda keçirilən ara qiymətləndirmə əsasında təmin edilir. Aralıq qiymətləndirmə üzrə 50 bal - test və ya yazılı üsulda keçirilən sessiya imtahanı əsasında formalaşdırılır;

- Beynəlxalq magistratura və doktorantura mərkəzində cari qiymətləndirmə üzrə 50 balın 20 balı Əlavə 3-də müəyyən edilən qaydada yerinə yetirilən 1 layihənin qiymətləndirilməsi, 30 balı isə yazılı üsulda keçirilən ara qiymətləndirmə əsasında təmin edilir. Aralıq qiymətləndirmə üzrə 50 bal - yazılı üsulda keçirilən sessiya imtahanı əsasında formalaşdırılır;

- Qabiliyyət tələb edən fənlər üzrə cari qiymətləndirmənin 50 balının 20 balı tələbələrin aktivlik balı (praktik məşğələ zamanı tapşırıqların icrası əsasında müəyyən edilir) hesabına formalaşdırılır. Qalan 30 bal isə semestr ərzində (hər ay 2 iş olmaqla) Əlavə 4-də qeyd olunan qaydada yerinə yetirilən və hər biri 5 balla qiymətləndirilən 6 fərdi işin qiymətləndirilməsi əsasında təmin edilir. Əlavə bal

almaq üçün 7-ci fərdi işin təqdim edilməsinə icazə verilmir. Aralıq qiymətləndirmə üzrə 50 bal isə 180 dəqiqə müddətində keçirilən sessiya imtahanı ərzində çəkilən 1 rəsmi qiymətləndirilməsi əsasında təmin edilir. Bu imtahan nəticələri sistemə aidiyyəti kafedra tərəfindən daxil edilir.

- UNEC Biznes məktəbində cari qiymətləndirmə üzrə 50 balın 20 balı Əlavə 5-də müəyyən edilən qaydada yerinə yetirilən 1 layihənin qiymətləndirilməsi, 15 balı aktivlik balı (hər dərstdə maksimal 1 bal olmaq şərti), 15 balı isə yazılı üsulda keçirilən ara qiymətləndirmə əsasında təmin edilir. Aralıq qiymətləndirmə üzrə 50 bal - yazılı üsulda keçirilən sessiya imtahanı əsasında formalaşdırılır.

Qiyabi təhsilalma forması üzrə tələbələrin cari və aralıq qiymətləndirilməsi qaydası

Qiyabi təhsilalma formasında təhsilin bütün illərində tələbələrin fənlər üzrə attestasiyası cari və aralıq qiymətləndirmə əsasında həyata keçirilir. Cari qiymətləndirmə üzrə toplam - 30 bal, aralıq qiymətləndirmə üzrə isə 70 bal aşağıdakı qaydada formalaşır:

Cari qiymətləndirmə üzrə - 30 balın 10 balı tələbələrin dərslə davamiyyət səviyyəsinə görə, 20 bal isə mühazirə-məşğələ sessiyası müddətində tədris olunan fənlər üzrə eyni gündə keçirilən ara qiymətləndirmə əsasında formalaşdırılır. Ara qiymətləndirmə zamanı tələbələrə hər fənn üzrə 10 sual verilir və onların hər biri 2 bal nisbətində hesablanır. Səhv cavablandırılmış testlər düz cavablara təsir etmir.

Ara qiymətləndirmə üçün tələbələrə hər bir fənnə 10 dəqiqə nisbətində (UNEC Elmi Şurasının qərarı ilə fərqli vaxt müddətləri müəyyən edilən fənlər istisna olmaqla) ümumi vaxt verilir. Verilən ümumi vaxtın (məs. 3 fənnə görə 30 dəqiqənin) fənlər üzrə müxtəlif nisbətlərdə (məs. 1-ci fənnə 12 dəqiqə, 2-ci fənnə 8 dəqiqə, 3-cü fənnə 10 dəqiqə) istifadə olunması hər bir tələbənin özü tərəfindən müəyyən olunur. Bu qiymətləndirmə üzrə nəticələr kağız formasında arxivləşdirilmir.

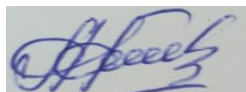
Üzrlü ara qiymətləndirmə eyni qaydada aralıq qiymətləndirmə başlayana qədər keçirilir.

Aralıq qiymətləndirmə üzrə 70 bal - yalnız test üsulunda keçirilən sessiya imtahanı əsasında formalaşdırılır. Bu imtahanlarda tələbələrə 50 test tapşırığı təqdim olunur və onların hər biri 1,4 bal təmin edir. Səhv cavablandırılmış testlər düz cavablara təsir etmir. Qiymətləndirmə zamanı hər bir tələbəyə UNEC Elmi Şurasının qərarı ilə müəyyən edilən vaxt müddəti verilir.

Üzrlü aralıq qiymətləndirmə imtahanları sessiya bitdikdən sonra növbəti semestr başlayana qədər (akademik təqvimlə müəyyən edilir) keçirilir.

Sərbəst işlər (Qrup işi): nəzərdə tutulmayıb

TƏRTİB ETDİ:

b/m N.Ə.Əliyeva